

Besvarelse vedrørende plantning af træer

Medlem af Borgerrepræsentationen Luna Solhave (V) har den 3. juni 2026 stillet følgende spørgsmål til Klima-, Miljø- og Teknikforvaltningen.

Spørgsmål

1. Hvilke rammer er kommunen underlagt, når det drejer sig om indkøb af træer?
2. Vil det være muligt ved plantning af nye træer at indkøbe større træer, der er vokset til, frem for mindre træer?
3. Hvad koster det at plante et træ – og hvor stor en del af udgiften er udgravningen, og hvor stor en del er selve træet?
4. Er der begrænsninger ved indkøb og plantning af træer i forhold til arter og sorter?
5. Hvad den økonomiske byrde vil være ved at indkøbe og plante større træer, når der alligevel skal graves ud mv.?
6. Hvilke muligheder der er for fx at plante frugttræer eller lignende?

15-06-2026

Sagsnummer i F2
2026 - 13212

Dokumentnummer i F2
265854

Sagsnummer i eDoc
2026-0193751

Svar

Forvaltningen planter træer over hele byen og i mange forskellige sammenhænge eksempelvis i forbindelse med anlægsarbejde, byudvikling og for at fremme bynaturen. Overordnet set er det svært at sammenligne de forskellige træplantningssituationer, da det afhænger af, hvorvidt der er tale om vejtræer eller parktræer samt antallet af træer, der plantes. Vurderingen af træsort og størrelse sker blandt andet ud fra et fagligt grundlag og erfaring med vækstforhold og plejebehov i det konkrete område.

Ad 1 Hvilke rammer er kommunen underlagt, når det drejer sig om indkøb af træer?

Træer indkøbes via kommunens indkøbsaftale gennem et dynamisk indkøbssystem, hvor prækvalificerede planteskoler kan byde ind på den givne leverance. Derudover kan forvaltningen i anlægsprojekterne indkøbe via entrepriseudbuddet til entreprenørerne.

Bynatur og Renhold

Ad 2 Vil det være muligt ved plantning af nye træer at indkøbe større træer, der er vokset til, frem for mindre træer?

Det er teknisk muligt at indkøbe og plante større træer (ofte kaldet solitærtræer). Gadetræer plantes typisk i størrelse '18-20', hvilket betyder, at stammeomkredsen er 18-20 cm målt én meter over jorden og selve træet er omkring tre til fem meter højt med en frirumshøjde ca. tre meter over jorden inden trækronens start. Trækronen er ca. to til tre meter bred.

Erfaringsmæssigt har denne størrelse vist sig at være hensigtsmæssig, fordi træer i den størrelse bedst overlever skiftet fra planteskole til byens liv og fordi træet har en vis fylde og derved gode muligheder for at etablere sig med vanding i tre år. Desuden er træerne robuste over for hærværk og byens brug generelt.

Forvaltningen oplever, at større træer er længere tid om at komme i gang med væksten, og de oftere går ud end træer i str. 18-20 cm.

Større gadetræer er desuden udfordret af, at rodudbredelsen begrænses af ledninger, belægnings, kantsten og komprimerede jordlag, hvorfor mindre træer gør sig bedre i den sammenhæng (bilag 1, plantning af træer i byrummet).

Ad 3 Hvad koster det at plante et træ - og hvor stor en del af udgiften er udgravningen, og hvor stor en del er selve træet?

Prisen på etablering af et træ varierer alt efter størrelse, art og hvor træet plantes, hvorfor det ikke er muligt at angive en generel enhedspris.

I forvaltningens anlægsprojekter budgetteres anlægsudgiften til plantehuller til 75.000 kr. pr. gadetræ. Heri indgår projektering, udgravning, bortkørsel af materialer, etablering af plantehul med nye vækstmedier, sætning af kanter omkring plantehuller, indkøb og plantning af træ, opbinding og drift i anlægsperioden indtil aflevering til drift. Dertil kommer eventuelt indkøb og opsætning af parkering forbudt-skilt, for at undgå parkering langs plantebed på vejareal. Indkøb af selve træet og plantning estimeres til ca. 15.000-25.000 kr. pr. træ. Udgravning i et vejareal udgør ca. 20.000-30.000 kr. pr. træ for udgravning af et 10 m² plantehul i en meters dybde (10 m³). Udgiften dækker afspærring, skæring af asfalt, udgravning af vejkasse, kartering, bortkørsel af forurenede byjord. Den årlige plejepris på et gadetræ ligger mellem 100 - 2.000 kr.

Parktræer plantes i kommunens grønne områder og etableringen af et træ koster mellem 1.000 - 10.000 kr. for indkøb og anlæggelse. Prisen for etablering af et parktræ er betydeligt mindre end et gadetræ, da det plantes direkte i jorden. Den årlige plejepris ligger mellem 100 - 1.000 kr. per træ.

Byskovstræer er typisk små træer, der plantes samlet på et areal i forbindelse med etablering af byskov eller i eksisterende skovbryn.

Prisen for etablering af et skovtræ er mellem 15 – 500 kr. per træ og den årlige plejepris ligger på 1-5 kr. (bilag 2, træprioriteringsplan)

Ad 4 Er der begrænsninger ved indkøb og plantning af træer i forhold til arter og sorter?

Der er ikke begrænsninger på indkøb og plantning af sorter og arter, men forvaltningen arbejder ud fra en faglig vurdering og et administrationsgrundlag, der beskriver de optimale forhold og vækstvilkår for et givent træ på henholdsvis vejareal og i parker og naturområder (bilag 3, træartsvalg for gadetræer, bilag 4, træartsvalg i parker og naturområder).

Det betyder, at der så vidt muligt plantes både hjemmehørende og ikke hjemmehørende træarter for at sikre en stabil og bred trækultur. Dette er for at undgå risikoen for, at byen kan blive træløs ved en sygdom som elmesygen. Træartsvalg defineres til stedet, det vil sige, at der plantes meget robuste træer, som kan opstammes til over tre meter i smalle side- og midterrabatter som elm, eg, el, ahorn. Er side- og midterrabatter over tre meter brede, kan der plantes flere træarter.

Træartsvalget tilpasses desuden til brugen af byrummene, så der eksempelvis undgås runde frugter og kogler ved cykelstier samt træer med tidlig nedfaldsfrugt på steder med mange borgere i forhold til hvepsestik. Langs gader, cykelstier og fortove plantes træer, som kan opstammes. Der plantes flerstammede træer med fin grenstruktur og farvespil, hvis pladsen i byrummene muliggør dette.

Forvaltningen har i samarbejde med Astma-Allergi Danmark udarbejdet nogle retningslinjer, der så vidt muligt fokuserer på plantning af allergivenlige træer (bilag 5, allergifremkaldende træer)

Ad 5 Hvad den økonomiske byrde vil være ved at indkøbe og plante større træer, når der alligevel skal graves ud mv.?

Den økonomiske forskel findes primært i indkøbspris og afledt drift samt hvor træet plantes. Træets vækstforhold vil være mere udfordret og vande- og plejebehovet mere krævende ved plantning af større frem for mindre træer.

Alt efter træarten vurderer forvaltningen, at udgiften til et større træ i anlægsprojekter estimeres til 25.000-40.000 kr. pr. træ mod 15.000-25.000 kr. for et større træ 18-20 træ. Et større træ vil skulle vandes med ca. 50 % mere vand svarende til 50-150 liter vand udover det normale vandingsforbrug til mindre træer.

Ad 6 Hvilke muligheder der er for fx at plante frugttræer eller lignende?

Forvaltningen har fokus på at etablere spiselige planter ved etablering af nye træer og buske ud fra Borgerrepræsentationens beslutning om, at plante flest mulige spiselige planter og frugtbærende buske og træer

(BR 21.11.2019) (bilag 6, spiselige planter). Som eksempel er der plantet æbletræer på Sundby Kirkegård og kvæde- og æbletræer på Tagensbo Skole. Kommunens arealer har forskellige karakteristika og valget af planter skal derfor også understøtte den overordnede ramme for det enkelte areal.

Svaret er offentligt tilgængeligt på [Politikerspørgsmål til Klima-, Miljø- og Teknikforvaltningen 2026 | Københavns Kommune](#)

Rikke Skovbølling Brandt
Vicedirektør

Plantning af træer i byrummet

Anlægsstandard for gadetræer, træer på dæk, siderabatter og midterrabatter

Anlægsstandard for gadetræer

Et gadetræ eller pladstræ, herefter benævnt gadetræ, er i modsætning til et parktræ eller et træ i skoven karakteriseret ved, at dets rodudbredelse begrænses af ledninger, belægninger, kantsten, komprimerede jordlag og ofte plantet i konstruerede vækstmedier.

Vores ny anlægsstandard for gadetræer er udarbejdet i 2025. Den tager udgangspunkt i 2004 standarden, og vores åbne standardplante hul er fortsat 10m² og nu tilføjet vækstvolumen på 12 m³.

Formålet med ændringerne i 2025 anlægsstandarden er at sikre gode vækstbetingelser for træerne, større fleksibilitet for udformningen i det åbne plante hul samt bæredygtighed.

For at sikre gode vækstbetingelser graves plantehullerne dybere for at opnå en mere stabil jordfugtighed. Den øgede jordfugtighed giver mere vand til træerne, hvorved vi opnår en større sundhed og større træer.

I 2025 anlægsstandarden kombinerer vi standardplante hullet 10 m² med 12 m³ vækstvolumen i plante hullet. Derved opnås en større fleksibilitet for udformningen af det åbne plante hul og den rodvenlige befæstelse. Det bliver muligt at reducere det åbne standardplante hul på 10 m² mod at udskifte jord dybere eller at supplere med rodvenlige befæstelser. Tilsvarende bliver det også muligt at projektere åbne plante huller større end standardplante hullet på 10 m² og reducere udgravningsdybden af plante hullet.

Vi har tidligere bortskaffet råjord, tilført ny råjord og kun løsnet råjorden i 20 cm's dybde. I den ny 2025 anlægsstandard bortskaffer vi ikke længere råjord, men forøger råjordsløsningen til 50 cm's dybde. Ændringen foretages af bæredygtighedshensyn samtidig med, at vi forventer sundere og større træer.

Revisionen af anlægsstandarden tager udgangspunkt i Københavns kommunes Træpolitik 2018-2025, Princip #4: "Der skal sikres gode vækstvilkår for både nye og eksisterende træer i København".

For 2025 anlægsstandarden gælder:

Det åbne plantehul uden rodvenlig befæstelse:

- Standardplantehullet er 10 m² åben overflade med 1,2 meter vækstmedie målt fra terrænoverflade svarende til 12 m³ vækstmedie
- Ved afvigelser fra standardplantehullet skal der minimum være 12 m³ vækstmedie i alt for det åbne plantehul, se skema 1
- Jord udskiftes til minimum 1,0 meters dybde og maximum 1,5 meters dybde

Det åbne plantehul suppleret med rodvenlig befæstelse:

- Minimum størrelse af den åbne overflade er 4 m². I særlige tilfælde, hvor andet ikke er muligt, kan der dispenseres ned til 2,5 m².
- Der skal være 12 m³ vækstmedie samlet for det åbne plantehul og den rodvenlige befæstelse, se skema 2
- I den rodvenlige befæstelse beregnes vækstmediets volumen som 50% ved gartnermacadam og 90% ved plastkassetter af det samlede rodvenlige befæstelses volumen, se skema 2

Råjorden under det åbne plantehul:

- Råjorden løsnes til 1,5 meters dybde målt fra terrænoverfladen
- Den eksisterende råjord skal til 2,5 meters dybde under terrænoverflade bestå af vækstegnet mineraljord, der accepteres ikke stabilgrus, bentonit, knust beton eller andre komprimerende materialer, som ikke er vækstegnede
- Den eksisterende råjord skal til 2,5 meters dybde have et ler- og siltindhold på minimum 10%

Yderligere forudsætninger for 2025 anlægsstandarden:

Der er tale om en minimumsstandard og hvis der er plads i projekteringen til at udvide den åbne overflade, så skal dette udføres.

Som udgangspunkt plantes et træ pr. 10 m² plantehul. Større plantebede kan beplantes med flere træer.

Typen af rodvenlige befæstigelser vælges ud fra deres bæreevne af belægningen. Højeste bæreevne har gartnermacadam, som derfor anvendes i parkeringsbånd og cykelsti. Laveste bæreevne har plastkassetter, som anvendes i fortov, på pladser og i cykelstier.

Beregning af vækstmediers volumen til plantehuller

Scenarier for Det åbne plantehul uden rodvenlig befæstelse:

Åben jordoverflade i m ²	30	20	15	12	11	10	9	8
Udgravningsdybde i meter	1,0	1,0	1,0	1,0	1,1	1,2	1,3	1,5
Vækstmedie i det åbne plantebed i m ³	30	20	15	12	12	12	12	12

Skema 1: Beregning af volumen af vækstmediet til det åbne plantehul. Grøn markering viser standardplantehullet.

Scenarier for Det åbne plantehul suppleret med rodvenlig befæstelse:

Åbent plantehul						
Åben jordoverflade i m ²	7	7	6	5	4	4
Udgravningsdybde i meter	1,5	1,0	1,2	1,2	1,5	1,0
Sum af vækstmedie i det åbne plantebed i m ³	10,5	7,0	7,2	6,2	6,0	4,0
Vækstmedie i den rodvenlige befæstelse i m ³	1,5	5,0	4,8	5,8	6,0	8,0
Sum af vækstmedie i m ³	12	12	12	12	12	12
Gartnermacadam						
Vækstmedie (50%) i den rodvenlig befæstelse omregnet til gartnermacadam i m ³	3,0	10,0	9,6	11,6	12,0	16,0
Gartnermacadam i 0,6 m lag i m ² til projektering	5,0	16,7	16,0	19,3	20,0	26,7
Plastkassetter						
Vækstmedie (90%) i den rodvenlig befæstelse omregnet til plastkassetter i m ³	1,7	5,6	5,3	6,4	6,7	8,0
Plastkassetter i 0,5 m lag i m ² til projektering	3,4	11,2	10,6	12,8	13,4	16,0

Skema 2: Beregning af åbne plantehuller suppleret med rodvenlig befæstelse i m³ samt til projektering omregnet til m². De orange kolonner viser yderpunkterne for det åbne plantehul suppleret med rodvenlige befæstelser.

Om råjorden

Råjorden skal bestå af vækstegnet mineraljord (ler, silt, sand, grus og sten) indtil 2,5 meters dybde.

Hvis der ikke er vækstegnet råjord i de øverste 1,5 meters dybde fra terrænoverflade, skal det undersøges om den ikke vækstegnede råjord fortsætter under 1,5 meters dybde og til 2,5 meters dybde eller hvis der i øvrigt er mistanke om at råjorden under 1,5 meters dybde ikke er vækstegnet råjord.

Råjorden skal have et samlet ler- og siltindhold på mindst 10%. Dette konstateres ved en vurdering af den eksisterende råjord. Vurderingen foretages af KTFs byggeledelse eller fagtilsyn.

Vurderingen foretages ved en opfugtning af råjorden, medmindre den er fugtig, og kan man rulle en pølse i hånden har den et ler- og siltindhold langt over 10%. Smuldrer pølsen men hænger rimeligt sammen er ler- og siltindholdet omkring 10% og dermed godkendt. Kan der ikke ruller en pølse er kravet om ler- og siltindhold på 10% ikke overholdt og den eksisterende jord skal opblandes med en leret råjord – typisk i forholdet 1:1.

I tvivlstilfælde kan råjorden sendes til laboratorieprøvning.

Særligt for træer på dæk

I de senere år er der bygget underjordiske p-kældre, metro og tage, hvor der anlægges træer og anden beplantning ovenpå. Karakteristisk for plantning på dæk er, at der ikke er adgang til råjord for træerne.

For at sikre sunde træer på dæk har vi indført følgende minimums vækstlagstykkelser for træer:

Træer lavere end 6 meter endelig højde kræver mindst 80 cm vækstmedie

Træer mellem 6 og 10 meter endelig højde kræver mindst 100 cm vækstmedie

Træer mellem 10-15 meter endelig højde kræver mindst 130 cm vækstmedie

Træer højere end 15 meter endelig højde kræver 150 cm vækstmedie

Der kan dispenseres for vækstlagstykkelse med minus 20 cm, såfremt der anlægges vandingsanlæg, som udelukkende anvender sekundavand.

Særligt for træer i siderabatter

En siderabat er karakteriseret ved at være et element i vejarealet, som følger vejens udformning i længderetningen. Det er en forudsætning for siderabatternes dimensionering at vækstvolumet er større end 12 m³ ellers anvendes 'Beregning af vækstmediers volumen til plantehuller'. Siderabatten er typisk placeret mellem fortov og cykelsti eller mellem cykelsti og vej. KTF ønsker at siderabatter er beplantede med træer, dog med følgende minimumsbreder på siderabatten:

- Bredere end 2 meter:
 - Siderabatten udgraves til 1 meters dybde.
 - Råjorden løsnes til 1,5 meters dybde målt fra terrænoverfladen.
 - Plantebedene opbygges af konstruerede vækstmedier egnet til formålet som bytræjord (dvs. ingen naturlige muldjorder).
 - Der etableres en kant med 5-10 cm lysning omkring siderabatten.
 - Træerne placeres minimum 1 meter fra kørebanen.

- Mellem 1,25-2,00 meter:
 - Siderabatten udgraves til 1 meters dybde.
 - Råjorden løsnes til 1,5 meters dybde målt fra terrænoverfladen.
 - Plantebedene opbygges af konstruerede vækstmedier egnet til formålet som bytræjord (dvs. ingen naturlige muldjorder).
 - Siderabatten suppleres med rodvenlige befæstelser af plast under fortov og/eller cykelsti udfør træets stamme.
 - Volumen af den rodvenlige befæstelse er 6 m³.
 - Der etableres en kant med 5-10 cm lysning omkring siderabatten.
 - Træerne placeres minimum 1 meter fra kørebanen.

- Smallere end 1,25 meter må ikke beplantes med træer.

Særligt for træer i midterrabatter

En midterrabat er karakteriseret ved at være et element i vejarealet som følger vejens udformning i længderetningen. Det er en forudsætning for midterrabatternes dimensionering at vækstvolumet er større end 12 m³ ellers anvendes 'Beregning af vækstmediers volumen til plantehuller'. Midterrabatter er placeret mellem vejbanerne. KTF ønsker midterrabatter beplantet med træer når midterrabatten er bredere end 2 meter og med følgende krav:

- Midterrabatten udgraves til 1 meters dybde.
- Råjorden løsnes til 1,5 meters dybde målt fra terrænoverfladen.
- Plantebedene opbygges af konstruerede vækstmedier egnet til formålet som bytræjord (dvs. ingen naturlige muldjorder)
- Der anvendes ikke rodvenlige befæstigelses.
- Der etableres en kant med 10 cm lysning omkring midterrabatten.
- Opstammede træer og stambuske skal plantes mindst 1 meter fra kantsten.
- Flerstammede træer skal plantes mindst 2 meter fra kantsten.

Krav til træartsvalget:

- Bredere end 4 meter: Træslægter med gode væksterfaringer jf. "Træartsvalget for gadetræer".
- Mellem 2-4 meter: Quercus sp., Malus sp., Ulmus 'Columella', Ulmus 'Lobel', Ulmus 'New Horizon' og Ulmus 'Rebona', Acer campestre, Acer saccharinum, Alnus spaethii.
- Smallere end 2 meter: Ingen træer.

Senest revideret 25. februar 2026

TRÆ- PRIORITERINGSPLAN 2020-2025

INDLEDNING

Den 16. maj 2015 vedtog Teknik- og Miljøudvalget en målsætning om at plante 100.000 nye træer i København frem til og med 2025. Efterfølgende har Teknik- og Miljøudvalget den 30. maj 2016 vedtaget en overordnet plan for at realisere denne målsætning, og d. 17. maj 2017 den første træprioriteringsplan, der indeholdt forslag til potentielle træplantninger i København i perioden 2017-2019.

Denne træprioriteringsplan dækker perioden frem til og med 2025, og indeholder status og plan for at understøtte målsætningen om at plante 100.000 nye træer i København. Træerne plantes for at skabe mere og bedre bynatur, og understøtter Fællesskab Københavns mål om at 75 % af københavnernes oplever København som en grøn by i 2025.

SAMMENFATNING

Siden målsætningen om at plante 100.000 nye træer i København blev vedtaget i 2015 er der blevet plantet og finansieret ca. 61.600 nye træer. Træprioriteringsplan 2020-2025 tager derfor udgangspunkt i, at der skal plantes ca. 38.400 nye træer frem til og med 2025.

Planen indarbejder analyser og erfaringer fra tidligere prioriteringsplan, og fastholder en opdeling af træer i fire arealtyper, der tilsammen dækker hele byens areal:

- træer i kommunale grønne områder
- træer i byudviklingen
- træer på kommunale arealer
- træer på ikke-kommunale arealer.

I tabellen nedenfor ses en oversigt over planens potentielle træplantninger fordelt på de fire arealtyper.

	2020-2025
Træer på kommunale grønne områder	10.070
Træer i byudviklingen	13.500
Træer på øvrige kommunale arealer	9.770
Træer på ikke kommunale arealer	5.060
I alt	38.400

Tabel 1: Potentielle træplantninger frem til og med 2025 fordelt på arealtype

PLANENS INITIATIVER

Planen omfatter i alt plantning af ca. 38.400 nye træer i København. Planen foreslår en række principper for plantning af træer og indeholder fem bydækkende indsatser, der bidrager til at nå mål om 100.000 nye træer i 2025.

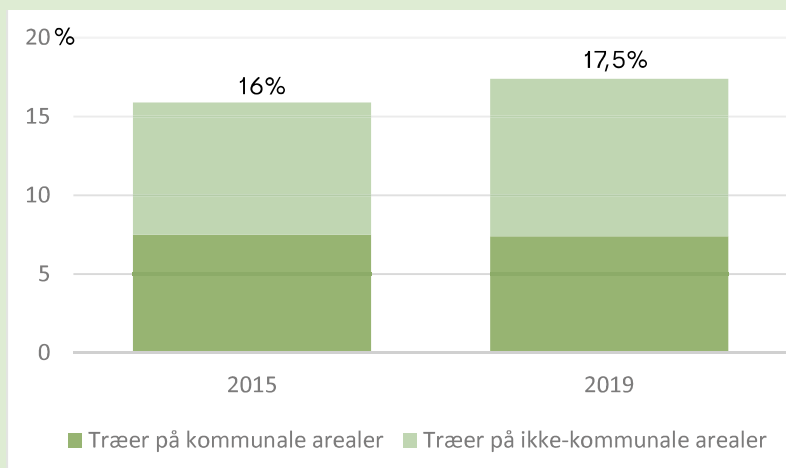
Planens særlige indsatser:

- Træer plantes i synergi med anlægsprojekter
- Kommunal træpulje
- Partnerskabstræer på private arealer
- Flere grupper af træer i alle arealkategorier
- Plantning af byskov i byudviklingsområder og nye parker (langsigtet indsats)

UDMØNTNING AF PLANEN

Planens indsatser danner grundlag for forvaltningens årlige indspil til budgetforhandlingerne. Planen vurderes samlet set at koste ca. 581 mio. kr. svarende til en årlig bevilling på 97 mio.kr. Plantning af nye træer supplerer kommunens øvrige indsatser med at skabe mere og bedre bynatur jf. København Kommunes Træpolitik og Strategi for bynatur, og prioriteringsplanen skal ses i sammenhæng til de fire indsatser i grøn arealplan, skybrudsplanlægningen mv.

TRÆKRONEDÆKKE I KØBENHAVN

Figur 1: Trækronedække i procent af Københavns samlede arealfordeling i hhv. 2015 og 2019. Analysen af trækronedækket giver estimat af arealfordelingen

STATUS PÅ PLANTNING AF TRÆER

En analyse af Københavns samlede trækronedække i 2019 viser en stigning på ca. 1,5% siden 2015. Det samlede kronedække er i 2019 på ca. 17,5%. På trods af denne stigning viser en årlige opfølgning på Fællesskab København at kun 47% af københavnere oplever København som en grøn by. Et tal der har været stødt faldene siden mål om at 75% af københavnere oplever København som en grøn by blev opstillet i 2015.

For at indfri målet i Fællesskab København og opnå den største effekt i forhold til, at københavnere oplever byen som grøn, er der behov for, at træer prioriteres i de områder, hvor københavnere færdes i deres hverdag, samt at der prioriteres træer, hvor der ikke er grønt i forvejen (fx på gadehjørner eller på fortovsarealer) og hvor kvaliteten af et eksisterende grønt område øges (fx en græsabat eller en park).

100.000 NYE TRÆER - FRA 2015 TIL 2019

I hele perioden fra 2015 til og med 2019 er der plantet ca. 61.600 nye træer.

I den første træprioriteringsplan for perioden 2017-2019 har fokus været på træplantninger på Teknik- og Miljøforvaltningens arealer, og planen indeholdt

forslag til 27.704 potentielle træplantninger. I perioden 2017-2019 er der i alt plantet ca. 58.400 nye træer. Det er over periodens mål på 27.704 træplantninger, og årsagen skal primært findes i de mange træer der indenfor perioden er plantet i Byskoven ved Selinevej på Amager. Opgørelsesmetoden for optælling af træer er ændret, så opgørelsen over nye træer i modsætning til tidligere tæller et træ som et træ. Små byskovstræer er tidligere blevet talt som et halvt træ og derved har det indflydelse på de opgjorte træer i perioden.

Tabellen nedenfor viser et overblik over antallet af nye træer, der er plantet i København i perioden 2017-2019 fordelt på areal typer, sammenholdt med potentielle træplantninger foreslået i Træprioriteringsplan 2017-2019. Af oversigten fremgår det, at der er et efterslæb i forhold til plantning af træer på kommunale arealer (fx gadetræer) og ikke-kommunale arealer (fx. partnerskabstræer), mens der er plantet flere træer end forventet i kommunens grønne områder og i byudviklingsområderne. Det er dyrt og svært at finde plads til træer i byens rum, og træer vælges fra i bygge- og anlægsprojekter grundet prioritering ift. økonomi og plads.

	Fastlagt potentiale for perioden 2017-2019	Træer plantet i perioden 2017 -2019	Difference ml. potentiale og antal plantede træer i perioden 2017-2019
Træer på kommunale grønne områder	15.393	48.029	32.636
Træer i byudviklingen	2.720	6767	4.047
Træer på øvrige kommunale arealer	4.541	2070	-2.471
Træer på ikke kommunale arealer	5.050	1508	-3.542
I alt	27.704	58.374	30.670

Tabel 2: Oversigt over planlagte og plantede nye træer i København i perioden 2017-2019 fordelt på træprioriteringsplanens fire areal typer

38.400 NYE TRÆER

Prioriteringsplanen indeholder forslag til hvordan de resterende 38.400 nye træer skal plantes for at nå mål om 100.000 nye træer i København frem til og med 2025.

FORDELING AF PLANTNING AF NYE TRÆER FREM TIL OG MED 2025

Træer i kommunale grønne områder 26 %

Træer i byudviklingen 35 %

Træer på kommunale arealer 26 %

Træer på ikke-kommunale arealer 13 %

TRÆER PÅ KOMMUNALE AREALER, HERUNDER KOMMUNALE GRØNNE AREALER

Der er behov for et forsat samlet fokus på plantning af nye træer på alle kommunale arealer.

På kommunale arealer er kommunen bygherre, og træer skal plantes med udgangspunkt i kommunens træpolitik. Der er fastlagt et potentiale for at der i perioden 2020-2025 kan plantes knap 20.000 nye træer på kommunale arealer. Heraf forventes ca. 10.000 træer at plantes i kommunens grønne områder og ca. 9.800 træer på øvrige kommunale arealer.

TRÆER PÅ PRIVATE AREALER - BYUDVIKLINGSOMRÅDER OG LOKALPLANER

Statusopgørelsen viser, at der i gennemsnit er plantet ca. 2.250 træer pr. år i byudviklingsområderne i perioden 2017-2019. Potentialet for Træprioriteringsplan 2020-2025 foreslås derfor øget så der i

gennemsnit plantes 2.250 træer pr. år frem til og med 2025. I alt 13.500 nye træer i byudviklingsområder.

Københavns Kommunes træpolitik benyttes vejledende som inspirations- og dialogredskab, og viser retningen for træer i København. Kommunen har ikke lovhjemmel til at pålægge en privat bygherre at bidrage til plantning af 100.000 nye træer så længe der ikke er vedtaget en lokalplan for arealet. I en lokalplan kan der stilles krav til antallet af træer, der skal plantes, samt krav til træets størrelse ved udplantning og til at træer skal erstattes af nye, hvis de fældes.

TRÆER PÅ PRIVATE AREALER - ALMEN BYGGERI OG PARTNERSKABSTRÆER

Også her benyttes træpolitikken vejledende. I praksis stilles der sjældent egentlige krav om træer udover, hvad der følger af lokalplanen. Ved godkendelse af støttet alment nybyggeri eller støttede renoveringer af almene ejendomme kan kommunen som myndighed stille krav til indretning af friarealer, hvilket sjældent praktiseres.

Partnerskabstræer skal fremadrettet understøtte, at der plantes flere træer sammen med byen og i perioden 2020-2025 forslås fokus på at plante træer i sammenhæng med planlagte projekter i de almene boligområder og i erhvervs- og boligområder. Her forventes et potentiale for at plante i alt 4.700 træer. Hertil forventes knap 400 træer plantet i grønne gårdehaver.

	Status 2015-2019	Potentielle træplantninger 2020-2025	Endelig fordeling
Træer på kommunale grønne arealer	48.652	8.400	57.052
Træer i byudviklingen	6.767	10.000	16.767
Træer på kommunale arealer	4.381	6.500	10.881
Træer på ikke-kommunale arealer	1.808	13.500	15.308
Samlet	61.608	38.400	100.008

Tabel 3: Den overordnede fordeling af 100.000 nye træplantninger på fire arealtyper

	Antal træer i 2020-2025
Træer på kommunale grønne områder	8.400
Parker, naturområder, kirkegårde, andet grønt	6.400
CO2 byskov	1.000
Træer i skybrudprojekter i grønne områder	1.000
Træer i byudviklingen	10.000
Byudviklingsområder (træer i lokalplaner)	10.000
Træer på øvrige kommunale arealer	6.500
Gadetræer (heraf kan op til 2000 medføre nedlæggelse af p-pladser)	4.600
Træer i skybrudsprojekter og helhedsgenopretninger	900
Træer på arealer i andre forvaltninger	1.000
Træer på ikke kommunale arealer	13.500
Partnerskabstræer	13.400
Grønne gårdhaver	100
I alt	38.400

Tabel 4: Oversigt over potentielle træplantninger i perioden 2020-2025

TRÆER I KØBENHAVN

Foruden en inddeling af træplantninger på arealtype, kategoriseres træplantningerne i prioriteringsplanen som træer i belægning (gadetræer), træer i jord (parktræer), byskovstræer og partnerskabstræer.

Træer der plantes i belægning -Gadetræer

Træer i en bymæssig kontekst, som by- og gadetræer er under konstant pres fra byens øvrige funktioner. Københavns gadetræer og træer i fast belægning fx træer på byens pladser og i skolegårde, plantes i anlagt plantehuller for at skabe rimelige vækstbetingelser for træer. Plantning af nye gadetræer har en stor effekt på oplevelsen af København som grøn by. De placeres hvor københavnernes færdes i deres hverdag og hvor der ikke er grønt i forvejen (fx på gadehjørner eller langs vejstrækninger).

UDFORDRINGER

Gadetræer plantes mellem andet byrumsinventar, rør og ledninger så anlæg af et plantehul er nødvendigt for at træerne kan leve og gro. Der plantes altid træer af en vis størrelse (18-20 mTk).

PRIS

Anlægsprisen for træer plantet i belægning varierer fra 25.000 - 125.000 kr. (svarende til en gns. pris på 75.000 kr. pr. træ) og en årlig plejepris er på 100 - 2.000 kr. pr. træ. Det er anlæg af plantehul inkl. opbrydning og bortskaffelse af asfalt og forurenet jord samt omkostninger til byggeplads, plantning og rådgivning, der gør det dyrt at plante træer i byens gaderum.

ANTAL I TRÆPRIORITERINGSPLAN 2020-2025

Prioriteringsplanen foreslår at 6.500 træer plantes langs Københavns gader og på pladser, parkeringsarealer, i skolegårde mv.

EKSEMPLER

Gadetræ solitært, Nørrebrogade

Anlæg af plantehul inkl. gartnermacadam under fortovsbelægning, plantning af træ med træhulsrist og træbeskytter.

Pris pr. træ.: 90.500 kr.*

Gadetræer på række, Valby Langgade

Anlæg af plantehul og plantning af træer i midterrabat i åbent plantebed på 10 m² med hævet kantsten.

Pris pr. træ: 65.000 kr.*

Gadetræer i sammenhængende grupper, Bryggervangen.

Del af skybrud- og byrumsprojekt. Ialt 9.000 m² asfalt omdannet til grøn oase med ca. 600 nye træer og underbeplantning.

Gennemsnitspris pr. træ: 26.000 kr.*

*Pris inkluderer byggeplads, plantepriis, plantning og rådgivning.

Træer der plantes i jord -Parktræer

Træer der plantes i jord, er typisk træer i kommunens naturområder, parker, kirkegårde og andre grønne områder. Her er der allerede jord og træerne plantes i højere grad i deres naturlige miljø. Træer i parker og naturområder er i højere grad præget af kontinuitet og beskyttet mod ydre påvirkning. Parktræer understøtter i højere grad biologiske hensyn.

UDFORDRINGER

Der er et stadig større pres på Københavns grønne områder ift. publikumstryk, forøget aktivitet, anlæggelse af klimatilpasningsbassiner mv. Det er vigtigt at sikre den fremtidige bestand og kvaliteten i byens grønne områder, så byens grønne arealer altid vil indeholde store træer.

PRIS

Den samlede anlægspris for plantning af et træ der plante i jord ligger på 1.000 – 20.000 kr. Spændet skyldes variationen i den konkrete placering og størrelsen på træet der plantes. Plejeprisen er årligt på 100 – 1.000 kr. pr. træ.

ANTAL I TRÆPRIORITERINGSPLAN 2020-2025

Træprioriteringsplan 2020-2025 indeholder ca. 8.400 potentielle træplantninger, hvor træerne plantes direkte i jord fx på kirkegårde, i parker, øvrige grønne områder og ved idrætsanlæg.

EKSEMPLER

Parktræer, Remiseparken

Anlæg af nye træer i Remiseparken. Pris afhængig af træart, størrelse på træ og forskel i jordarbejde.

Pris pr. træ.: 2.670-11.500 kr*

Parktræer, areal v. Strandvænget

Anlæg af 18 nye supplerende træer i eksisterende grønt areal.

Pris pr. træ: 26.111 kr*

Parktræ, Fælledparken

Anlæg af parktræ. Træet er indkøbt og plantes forår 2020.

Træets pris: ca. 20.000 kr*

*Pris inkluderer plantepriis, plantning og etableringspleje.

Byskovstræer

Her er der typisk tale om små træer, der plantes på større arealer, hvor der etableres byskov, samt træer der plantes i eksisterende skovbryn. Træerne er ved udplantningstidspunktet små unge træer på ca. 30-60 cm. Træerne er sårbare i etableringsfasen.

PRIS

Der plantes ca. 4.500 træer pr. ha byskov, og antal træer opgøres ofte ud fra størrelsen på det areal, hvor en ny skov etableres. Anlægsprisen for et byskovtræ ligger på 15 – 500 kr. Plejeprisen er årligt på 1 – 5 kr. pr træ.

ANTAL I TRÆPRIORITERINGSPLAN 2020-2025

I 2020-2025 forventes det at der plantes ca. 1.000 byskovstræer på Amager som del af Københavns Kommunes CO2-kompensation for flyrejser.

Partnerskabstræer

Partnerskabstræer er træer som København Kommune giver til byen til plantning på private arealer med offentlig adgang. Træerne skal medvirke til at så mange Københavnerne som mulig får glæde af træerne. Ved overdragelse af et eller flere træer forpligtiger ejer/boligforening/driftsenhed mm. sig til at plante og passe træet.

PRIS

Prisen for partnerskabstræer ligger på 100 – 5.000 kr. og afhænger af størrelsen på partnerskabstræet. Træet bliver efterfølgende plejet af byens borgere.

ANTAL I TRÆPRIORITERINGSPLAN 2020-2025

Partnerskabstræer skal fremadrettet understøtte, at der plantes flere træer sammen med byen og i perioden 2020-2025 forslås fokus på at plante træer i sammenhæng med planlagte projekter i de almene boligområder og i erhvervs- og boligområder. Her forventes et potentiale for at plante 13.400 træer som partnerskabstræer frem til 2025.

EKSEMPEL: Byskovstræer, Byskoven ved Selinevej, Amager.
14 hektar byskov (10,45 hektar plantet areal) plantet i 2017-2019.
Samlet pris for etablering af byskoven og plantning af i alt 47.025 nye træer: 5,3 mio. kr

EKSEMPEL:
Partnerskabstræer på Vatnavej, Amager

SÆRLIGE INDSATSER I 2020-2025

Træer er en vigtig del af byens grønne struktur og er med til at skabe smukke gadeforløb og give bydele, parker, pladser og gader identitet. Træer kan markere og samle et langt gadeforløb til en helhed og et enkeltstående træ kan give et byrum en særlig rummelig værdi og betydning. Træerne plantes forskelligt og understøtter det konkrete byrum fx bliver hjørne, vejindsnævninger eller parkeringspladser markeret med enkeltstående træer eller grupper af træer. Træer er også med til at rense luften, skabe skygge og opretholde den økologiske balance i byen. Prioriteringsplanens potentielle træplantninger forventes blandt andet at kunne tilbageholde 385 ton CO₂.

Træer i København skal kunne tåle byens intensive hverdagsliv med trængsel, slid og luftforurening. For at København får gavn af byens træer, er det vigtigt at understøtte træernes levevilkår, så de får plads til at gro, får vand mm. Teknik- og Miljøforvaltningen har derfor retningslinjer for både plantning, pleje og drift af træer. Der plantes fx altid træer af en vis størrelse, som både tilgodeser, at træerne kan komme hurtigt i gang med deres vækst og samtidig er robuste overfor et ofte stort publikumstryk. København har meget få grønne arealer, hvor der er plads og et minimum af publikumstryk til at der kan plantes små træer.

ERFARINGER MED PLANTNING AF TRÆER

København har gode erfaringer med at plante træer i sammenhæng med kommunale anlægsprojekter. Kommunen løser her flere ting på en gang og bidrager samlet til at skabe helhed og mere kvalitet i byrummet. Her findes plads til plantning af træer i sammenhæng med fornyelse af fortov, vej, parkering o. lign. Træer der plantes i sammenhæng med bygge- og anlægsprojekter, er med til at forebyg-

ge unødige fældninger grundet nyanlæg eller renoveringer, og er med til at minimere de samlede anlægsudgifter. Plantning i synergi med andre projekter betyder også at lokalområdet og trafikanten geners mindst muligt.

Der plantes oftere flere træer sammen. Træer i grupper bidrager til at skabe variation i gadebilledet, oplevelse af mere natur, mere robuste beplantninger og medvirker til at minimere den gennemsnitlige anlægspris pr. træ. I forbindelse med fx fornyelse af Sct. Kjelds Kvarter er der skabt mere bynatur, hvor omkring 600 nye træer er plantet i de offentlige byrum.

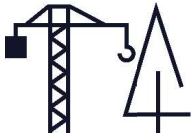
Københavns store kompleksitet medvirker til at der er et relativt stort spænd i anlægsprisen pr. træ. Det skyldes, at udgifter til anlæg af et træ er meget afhængige af de lokale forhold og det er derfor i mindre grad prisen på selve træet, der varierer. Når træer plantes i synergi med andre projekter eller i grupper minimeres den samlede pris pr. træ.

PRINCIPPER FOR PLANTNING AF NYE TRÆER

Træerne plantes så de understøtter:

- Fællesskab København med fokus på gadetræer og træer hvor Københavnerne mødes
- En sund by med øget livskvalitet, hvor træer medvirker til ren luft i byen, minimere oplevelsen af trafikstøj, understøtter biodiversitet samt skaber skygge og køling
- At træer plantes i synergi med andre bygge- og anlægsprojekter
- Byens og stedets egenart og gadetræer plantes med en gennemsnits afstand på 15 meter mellem gadetræer på kommunale veje* som i fx Berlin og på Frederiksberg

*I 2020 er gennemsnitsafstanden på 25 meter mellem gadetræer på kommunale veje.

INDSATS #1

Træer plantes i synergi med anlægsprojekter

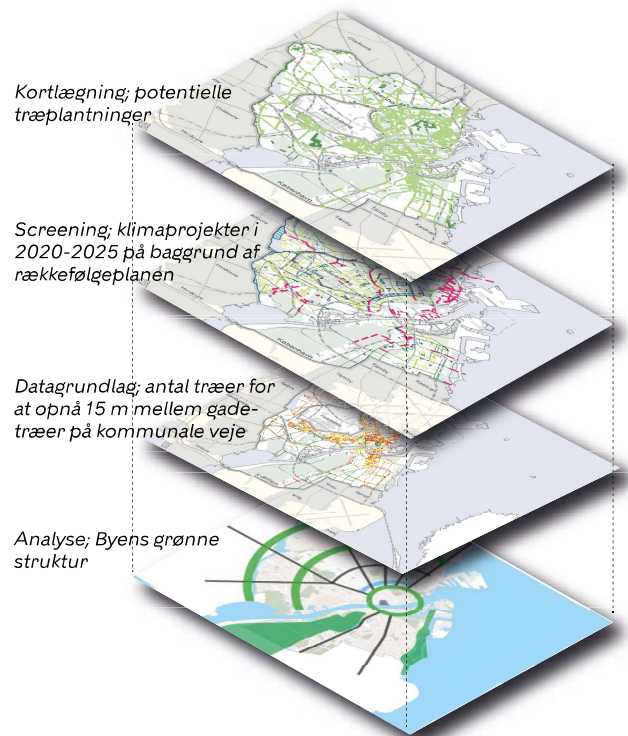
Træer skal sammentænkes med anden planlægning og plantes i synergi med alle kommunale bygge- og anlægsprojekter. Der er et stort potentiale i at plante træer i sammenhæng med projekter indenfor Teknik- og Miljøforvaltningens ressortområde fx klimatilpasningsprojekter, helhedsgenopretning mv. Disse projekter er primært på kommunale vejstrækninger, men også i Københavns grønne områder.

Der er estimeret en besparelse på 10-30% på anlægsomkostningen til træplantning, hvis der sammentænkes ved klimatilpasning eller helhedsgenopretning på vejstrækninger, fremfor hvis de gennemføres som særskilte projekter. Den konkrete besparelse afhænger af, hvilke anlægsprojekter, der er tale om, og hvilke typer af træplantning, der ønskes gennemført. Det er en fordel, at belægningens samlede levetid ikke reduceres som følge af gentagne opgravninger og dertil bidrager samtænkning til færre fremkommeligheds- og støjgener for beboere og øvrige trafikanter, idet gentagne afspærringer og vejarbejder undgås.

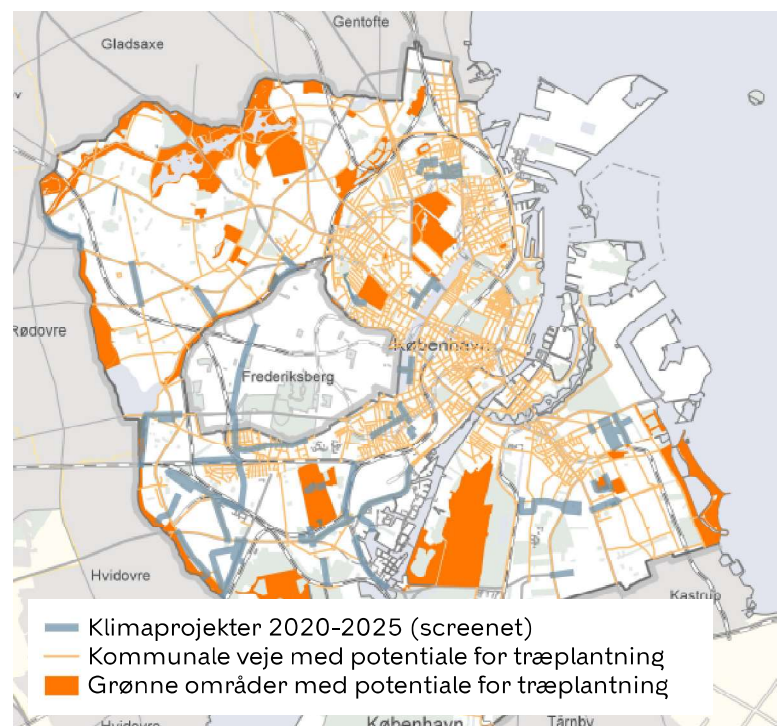
ANTAL I TRÆPRIORITERINGSPLAN 2020-2025

Forvaltningen har foretaget en screening af skybruds- og vejenopretningsprojekter, der forventes gennemført i perioden 2020-2025. Det er estimeret at ca. 1.900 nye træer kan plantes i forbindelse med klimatilpasningsprojekter og helhedsgenopretninger, heraf plantes ca. 1.000 træer i byens grønne områder og ca. 900 på kommunale veje. Eksekvering af anlægsprojekter i perioden 2020-2025 forudsætter, at der prioriteres anlægsmåltal i de pågældende år.

Søges ifm. fremtidige budgetønsker til bygge- og anlægsprojekter.

Figur 2: Forslag til træplantninger er prioriteret på baggrund af en række faglige vurderinger, kortlægninger og analyser.

Kort 1: Screening af potentielle træplantninger i forbindelse med klimatilpasningsprojekter i perioden 2020-2025

INDSATS #2

Kommunal træpulje

Puljen skal understøtte plantning af 100.000 nye træer og sikre mulighed for løbende tilkøb af nyplantning af træer i forbindelse med bygge- og anlægsprojekter på kommunale arealer i København. Puljen skal være flerårig og primært henvende sig til projekter, hvor der ikke er evilliget penge, men hvor der er mulighed for at plante træer. En flerårig pulje vil tillade løbende samtænkning og optimere muligheden for planlægning. Puljen overfører løbende midler til de kommunale projekter og eventuelle overskydende midler fra de enkelte bygge- og anlægsprojekter skal tilbageføres til puljen.

Ansøges i Budget 2021 og frem.

INDSATS #3

Partnerskabstræer på private arealer

Partnerskabstræer skal understøtte, at der plantes flere træer sammen med byen og i perioden 2020-2025 forslås et fokus på at plante træer i sammenhæng med planlagte projekter i de almene boligområder samt i erhvervs- og boligområder. Partnerskabstræer ses også som en mulighed for at understøtte at der plantes flere træer i grupper.

ANTAL I TRÆPRIORITERINGSPLAN 2020-2025

Her forventes potentiale for at plante i alt 13.400 træer over hele perioden.

Ansøges i Budget 2021.

INDSATS #4

Flere grupper af træer under alle arealkategorier

Plantning af træer i grupper og som lunde m.m. kan medvirke til at skabe en robust beplantning og give natur mere fylde og plads i byrummet. Træerne plantes flere sammen i bede, så træerne står tættere og i udgangspunktet er mindre på plantetidspunktet. Træplantningen vil variere meget og afhænge af den konkrete kontekst, størrelse på bedet, antallet af træer, artsvalg mv.

For træer plantet i grupper opnås en besparelse på mellem 10-30 % pr. plantet træ.

ANTAL I TRÆPRIORITERINGSPLAN 2020-2025

Der er potentiale for at plante 7.000 træer i grupper under alle arealtyper.

EKSEMPEL:

Gadetræer i sammenhængende grupper, Bryggervangen

EKSEMPEL:

Gadetræer i sammenhængende grupper, Haderslevgade

INDSATS #5 - LANGSIGTET INDSATS

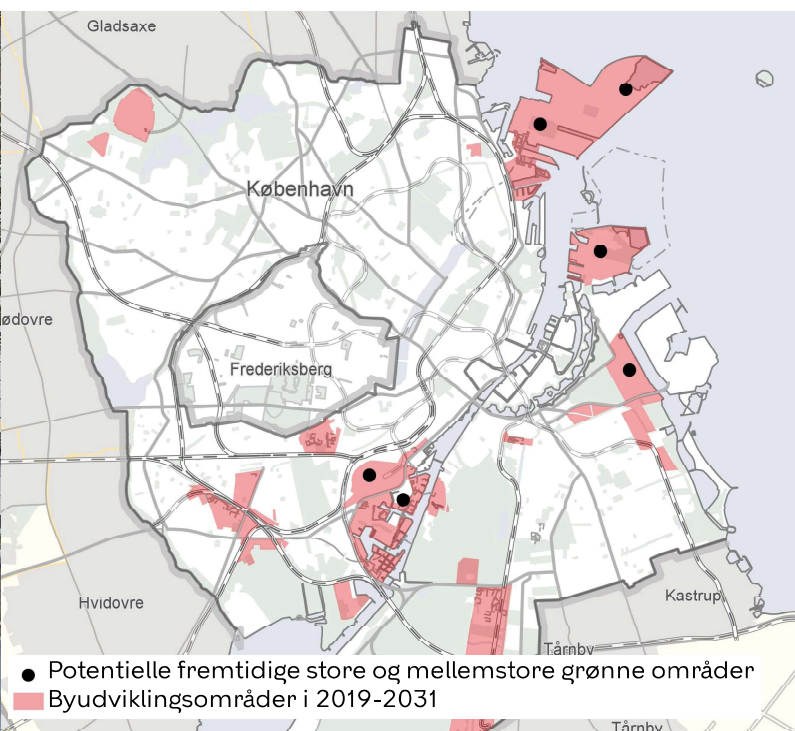
Plantning af byskov i byudviklingsområder og nye parker

Der er potentiale for at plante ny byskov i forbindelse med byudvikling bl.a. i forbindelse med etablering af nye grønne arealer i Nordhavn og på Refshaleøen. Det vurderes at der vil være mulighed for at plante op til 3 ha skov i byudviklingsområder og nye parker, svarende til ca. 13.500 træer i alt. Der udpeges arealer i de kommende kommuneplaner til plantning af ny byskov.

Plantning af byskov i byudviklingsområderne forventes først at kunne realiseres efter 2025 og såfremt der opnåes enighed om plantning af ny byskov.

ANTAL I TRÆPRIORITERINGSPLAN 2020-2025

I perioden 2020-2025 er der potentiale for at plante ca. 1.350 byskovstræer som CO₂-byskov som kompensation for kommunens flyrejser.

Kort 2: Potentielle nye store og mellemstore grønne områder, hvor der kan opstå mulighed for plantning af byskov

ØKONOMI

De ca. 38.400 nye træer, der skal plantes frem mod udgangen af 2025, skal finansieres af Københavns Kommune eller private grundejere. Træer, der plantes på private arealer finansieres af private grundejere eller via partnerskabstræsordningen. Træer, der plantes på kommunens arealer finansieres via bevillinger til bygge- og anlægsprojekter eller gennem selvstændige bevillinger i de årlige budgetforhandlinger. En del af træerne forventes at kunne finansieres gennem bygge- og anlægsprojekter fx skybrudprojekter, helhedsgenopretninger, nye skoler mv. Træer i grønne gårde finansieres gennem bevillinger til byfornyelse og CO2-byskov finansieres via Københavns Kommunes samlede CO2-kompensa-

tionsbidrag for flyrejser.

Prioriteringsplanens investeringsbehov er på baggrund af nedenstående nøgletal estimeret til en anlægspris på ca. 540 mio. kr. og afledt drift på ca. 7-10 mio. kr. årligt. Anlægs- og driftspriser er beregnet ud fra en gennemsnitsberegning af nedenstående nøgletal.

Plantning af gadetræer kan medføre nedlæggelse af parkeringspladser. De økonomiske konsekvenser forbundet med dette vil indgå i budgetnotaterne for de enkelte træplantninger.

Trætype	Samlet anlægspris pr. træ (kr.)	Driftspris pr. træ pr. år
Træ i belægning	25.000-125.000	500-2.000
Træ i jord	1.000-20.000	100-1.000
Byskovstræ	15-500	1-5
Partnerskabstræ*	1.000-5.000	-

Tabel 5: Oversigt over nøgletal for træplantninger fordelt på trætype

*Prisen på et partnerskabstræ inkluderer ikke anlæg og drift, da modtageren afholder udgiften hertil

VIDERE PROCES

Teknik- og Miljøforvaltningen registrerer nye træer, der plantes som en del af forvaltningens drift, kommunens bygge- og anlægsprojekter, gårdhaver, partnerskabstræer og i lokalplaner. Frem mod 2025 vil Teknik- og Miljøforvaltningen lave en årlig status på træer.

Målsætningen om at plante 100.000 træer blev vedtaget af Teknik- og Miljøudvalget i 2015 og der har tidligere været fokus på Teknik- og Miljøforvaltningens arealer. Målsætningen er indskrevet i Københavns Kommuneplan 2019 og er som konsekvens heraf en plan for hele kommunen. Denne træprioriteringsplan indeholder primært forslag til plantning af træer på Teknik- og Miljøforvaltningens arealer,

men planen indeholder også træplantninger på arealer der tilhører de øvrige forvaltninger foruden private arealer.

Frem til Budget 2021 udarbejdes et format for en træpulje, der skal understøtte plantning af træer i forbindelse med bygge- og anlægsprojekter på alle kommunale arealer. En træpulje fremlægges til budget 2021 og skal dække relevante træplantninger frem til og med 2025.

Forvaltningen sikre fremadrettet at der fremlægges ønsker til budget, der sikre at mål om 100.000 nye træer indfries.

Træprioriteringsplan 2020-2025
Københavns Kommune

Teknik- og Miljøforvaltningen

Træartsvalg for gadetræer

Flere forskellige træarter gør træbestanden mere robust overfor sygdomme og giver mere varierede naturoplevelser.

Der er både i hele København og i de enkelte bydele store koncentrationer af enkelte træslægter som lind, platan, røn, ask, løn og hestekastanje. De store koncentrationer kan være med til at give en bydel en særlig karakter, men samtidig bliver bydelen også meget sårbar overfor skadevoldere.

København havde indtil 1990'erne mange elmetræer som gadetræer. De døde alle sammen pga. elmesygen. Det var 20% af gadetræerne, som blev fældet og det kunne ses i gadebilledet. I dag får vi kendskab til flere og flere sygdomme, som allerede er meget udbredte og andre der er på vej. Ex. planter vi ikke ask pga. asketoptørre og kastanjetræerne dør af kastanjabakteriekræft. Så vi følger udviklingen for at se hvilke træarter vi fortsat skal plante.

Den øgede forekomst af sygdomme og den store koncentration af træslægter især på bydelsniveau har gjort, at vi har lavet retningslinjer for valg af træslægter. Retningslinjerne gælder for genplantning af gadetræer i større antal, nyplantning af gadetræer og ved nyanlæg generelt. Med retningslinjerne vil vi nedbringe de store koncentrationer ved at anvende flere slægter og dermed blive mindre sårbare overfor sygdomme.

En større bredde i træartsvalget kan give en mere varieret oplevelse af gaderummene og en større diversitet i dyre- og plantelivet, som fremmer naturoplevelserne for københavnere.

Vi har derfor vedtaget reglerne for træartsvalget:

Fordeling af træslægter i København

- En træslægt må max. udgøre 10 % svarende til ca.2.000 gadetræer

Fordeling af træslægter i bydelene

- En træslægt må max. udgøre 10 % svarende til 200-300 gadetræer
- En træslægt vi har gode væksterfaringer med skal udgøre min. 3 % svarende til 60-90 gadetræer
- En træslægt vi har få væksterfaringer med må max. udgøre 0,5 % svarende til 10-15 gadetræer.

Nedenfor har vi oplistet vores væksterfaringer med træslægterne

- **Gode væksterfaringer**
Eg, kirsebær, lind, platan, pære, røn, tretorn og æble.
- **Få væksterfaringer**
Ambratræ, bærmispel, ceder, fyr, guldregn, kinesertræ, kristtorn, pagodetræ, sølvblad, thuja, trompetkrone, tulipantræ, vandgran, valnød og ægte kastanje.
- **Dårlige væksterfaringer**
Avnbøg, birk, bøg, el, ginkgo, gran, hassel, hjertettræ, kornel, lærk, løn og sumpcypres.
- **Sygdom/aggressiv rodvækst eller forbud**
Ask, elm, hestekastanje, pil, poppel, skyrækker, tjørn, robinie, kejsrertræ og vingevalnød.

Udover slægterne har vi også gode væksterfaringer med følgende arter og underarter:

Acer campestre, Acer saccharinum, Alnus spaethii, Fraxinus ornus, Fraxinus americana, Fraxinus pennsylvanica, Ulmus 'Columella', Ulmus 'New Horizon', Ulmus 'Rebona', Ulmus 'Lobel' og Ulmus 'Fiorente'

Som en del af baggrunden for det brede træartsvalg har vi beskrevet sygdomme og deres konsekvenser mm. Skemaet kan findes i edoc:

Link til oversigt over sygdomme i træer:

2022-0179298-1 Excelark over sygdomme i træer, maj 2022.xls

<https://prod.edoc5.kk.dk:9090/locator.aspx?name=Common.Details.Navigate&module=Document&subtype=2&recno=30598749>

Du kan desuden læses den oprindelige indstilling om det brede træartsvalg sidst i administrationsgrundlaget.

På næste side kan du se den aktuelle opgørelse over træslægtsfordeling for gadetræer i København og bydele.

Senest revideret 25. februar 2026

Opgørelse over træslægtsfordelingen for gadetræer i København og bydele

Opgjort pr. 1. december 2025

Slægt	Dansk slægtsnavn	København og bydele																					
		København		Indre By		Østerbro		Nørrebro		Vesterbro/Kgs. Enghave		Valby		Vanløse		Brønshøj-Husum		Bispebjerg		Amager Øst		Amager Vest	
		Antal træer	%	Antal træer	%	Antal træer	%	Antal træer	%	Antal træer	%	Antal træer	%	Antal træer	%	Antal træer	%	Antal træer	%	Antal træer	%	Antal træer	%
Acer sp.	Løn	1.439	7	76	3	201	5	118	5	380	16	83	4	138	14	32	3	49	5	96	8	266	9
Aesculus sp.	Hestekastanie	385	2	103	4	42	1	45	2	1	0	19	1	21	2	110	11	34	3	8	1	2	0
Ailanthus sp. (A2)	Skyrækket	70	0	11	0	8	0	15	1	15	1	21	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Alnus sp. (A1)	El	361	2	6	0	35	1	6	0	105	4	40	2	30	3	8	1	11	1	53	4	67	2
Amelanchier sp. (A1)	Bærnispejl	101	0	3	0	14	0	27	1	18	1	11	1	-	-	-	-	1	0	27	2	-	-
Betula sp. (A2)	Birk	269	1	1	0	5	0	99	4	-	-	6	0	5	0	114	12	17	2	17	1	5	0
Carpinus sp.	Avnbøg	194	1	57	2	22	1	40	2	19	1	34	2	6	1	-	-	2	0	11	1	3	0
Castanea sp.	Kastanie	11	0	0	-	1	0	-	-	8	0	1	0	-	-	1	0	-	-	-	-	-	-
Catalpa sp.	Trømpetkrone	4	0	2	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	0	-	-	-	-
Cedrus sp.	Ceder	1	0	0	-	1	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cercidiphyllum sp.	Hjertetræ	15	0	0	-	-	-	11	0	-	-	4	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Corylus sp. (A1)	Hassel	66	0	3	0	6	0	11	0	6	0	-	-	6	1	2	0	1	0	16	1	15	1
Crataegus sp.	Tjern	466	2	41	1	151	4	36	2	20	1	9	0	2	0	61	6	58	6	21	2	67	2
Eleagnus sp.	Selvblad	22	0	0	-	9	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	1	-	-	4	0
Fagus sp. (A2)	Bøg	3	0	0	-	-	-	2	0	-	-	-	-	1	0	-	-	-	-	-	-	-	-
Fraxinus sp. (A2)	Aak	1.509	7	75	3	209	5	142	6	58	2	397	21	115	11	169	17	11	1	91	7	242	9
Ginkgo sp.	Ginkgo	76	0	4	0	3	0	11	0	3	0	3	0	2	0	-	-	33	3	15	1	2	0
Gleditsia sp. (A2)	Tretorn	237	1	35	1	37	1	32	1	49	2	12	1	14	1	1	0	14	1	8	1	35	1
Ilex sp.	Kristtorn	18	0	0	-	18	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Juglans sp.	Valnød	8	0	0	-	-	-	2	0	4	0	1	0	-	-	-	-	-	-	1	0	-	-
Koelreuteria sp.	Kinesertræ	7	0	0	-	5	0	2	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Laburnum sp.	Guldragn	7	0	0	-	6	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0
Larix sp.	Lærk	17	0	0	-	2	0	1	0	12	0	2	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Liquidambar sp.	Ambratræ	38	0	2	0	8	0	2	0	19	1	3	0	3	0	-	-	-	-	-	-	1	0
Liriodendron sp.	Tulipantræ	69	0	2	0	11	0	2	0	2	0	23	1	2	0	3	0	-	-	20	2	4	0
Malus sp.	Æble	442	2	55	2	44	1	67	3	96	4	49	3	8	1	14	1	13	1	52	4	44	2
Metasequoia sp.	Vandgran	85	0	14	0	-	-	2	0	66	3	1	0	-	-	-	-	2	0	-	-	-	-
Paulownia sp.	Paulownia	23	0	0	-	5	0	-	-	-	-	-	-	5	0	-	-	1	0	2	0	10	0
Picea sp.	Gran	4	0	0	-	-	-	-	-	2	0	2	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pinus sp.	Fyr	106	1	6	0	36	1	6	0	21	1	-	-	2	0	3	0	8	1	22	2	2	0
Platanus sp. (A1)	Platan	2.199	11	298	10	492	13	133	6	125	5	247	8	173	17	35	4	306	30	103	15	302	11
Populus sp. (A2)	Poppel	253	1	11	0	2	0	5	0	97	4	72	4	35	3	-	-	4	0	20	2	7	0
Prunus sp.	Kirsebær/Blomme	1.086	5	207	7	103	3	113	5	136	6	142	8	30	3	175	18	25	2	92	7	63	2
Pterocarya sp.	Vingevalnød	2	0	1	0	1	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pyrus sp.	Pære	169	1	46	2	21	1	7	0	42	2	22	1	-	-	-	-	27	3	4	0	-	-
Quercus sp. (A1)	Eg	1.445	7	66	2	374	10	150	6	244	10	149	8	85	8	67	7	28	3	150	12	132	5
Robinia sp.	Robinie	1.292	6	213	7	151	4	229	10	174	7	53	3	98	10	65	7	98	10	34	3	177	6
Salix sp. (A2)	Pil	136	1	35	1	26	1	16	1	5	0	-	-	29	3	-	-	-	-	25	2	-	-
Sorbus sp.	Røn	1.867	9	17	1	387	10	116	5	114	5	159	8	65	6	25	3	4	0	132	11	848	30
Styphnolobium sp.	Sophora	17	0	10	0	-	-	-	-	2	0	4	0	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0
Taxodium sp.	Sumpcypres	8	0	0	-	-	-	-	-	8	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Thuja sp.	Thuja	1	0	0	-	-	-	1	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilia sp.	Lind	5.325	26	1.460	50	1.358	35	803	35	501	21	278	15	116	11	86	9	193	19	87	7	443	16
Ulmus sp. (A1)	Elm	631	3	44	2	77	2	75	3	66	3	132	7	25	2	13	1	67	7	50	4	82	3
Sum		20.484	100	2.899	100	3.871	100	2.327	100	2.418	100	1.879	100	1.016	100	984	100	1.018	100	1.247	100	2.825	100

Farveforklaring i slægtskolonnen:

Træslægt med gode væksterfaringer (10% og 3% reglen)

Træslægt med få væksterfaringer (0,5 % reglen)

Træslægt, som sjældent plantes grundet dårlige væksterfaringer

Træslægt, som pt. ikke anvendes som gadetræ grundet sygdom, aggressiv rodvækst eller forbud

(AX): Træslægt, som er allergen. (A1): stærkt allergent, (A2): mindre allergent

Træer som ikke er mærket (A1) / (A2) er lavallergene træer

Træarter, som må plantes uanset, at slægten ikke plantes:

Acer campestre, Acer saccharinum

Alnus spaethii

Fraxinus ornus, Fraxinus americana og Fraxinus pennsylvanica

Ulmus 'Columella', Ulmus 'New Horizon', Ulmus 'Rebona', Ulmus 'Lobel', Ulmus 'Fiorente'

Procenttal på farvet baggrund = træ må ikke

plantes idet 10% reglen er overskredet

Til chefgruppen i Center for Park og Natur

14-02-2012

Indstilling om at anvende et bredt trævalg indenfor slægter og arter for Københavns gadetræer

Sagsnr.
2012-25230

Dokumentnr.
2012-135159

Sagsbehandler
Jens Ole Juul

Beslutningen gælder for *genplantning af gadetræer i større antal, nyplantning af gadetræer og ved nyanlæg generelt.*

Det indstilles til chefgruppen at vedtage:

- At en træslægt i København max. må udgøre 10 % (svarende for gadetræer i bydelen.
- At en træslægt på bydelsniveau max. må udgøre 10 % (svarende til 200-300 gadetræer) af træslægtsfordelingen for gadetræer i bydelen
- At træslægter, som vi har få væksterfaringer med, på bydelsniveau max. må udgøre 0.5 % (svarende til 10-15 gadetræer) af træslægtsfordelingen for gadetræer i bydelen
- At træslægter, som vi har gode væksterfaringer med, på bydelsniveau skal udgøre min. 3 % (svarende til 60-90 gadetræer) af træslægtsfordelingen for gadetræer i bydelen
- At enkelte træarter ikke er omfattet af 10 % reglen for byen
- At træslægtsfordelingen for gadetræer genberegnes hvert år i juni for at danne ramme for træslægtsvalget for gadetræer

Dispensation fra forslagene om gadetræer gives af områdechefen for Kvalitetsområdet.

**Center for Park og
Natur**

Baggrund for indstillingen om et bredt trævalg:

I 1990'erne erfarede vi med elmesygen, at dét, at en enkelt slægt udgjorde en stor del af træslægtsfordeling i byen, førte til en meget stor reduktion af Københavns gade- og parktræer. Under elmesygen mistede vi ca. 4.000 gadetræer i byen svarende til 20 % af gadetræerne.

I de senere år er vi blevet opmærksomme på, at alvorlige sygdomme såvel insekter som svampesygdomme i træer, er begyndt at brede sig fra Centraleuropa mod Danmark. Insekterne og sygdommene kan være dræbende for træet/-erne, være et æstetisk problem, et arbejdsmiljømæssigt problem og/eller et allergisk eller astmatisk problem for medarbejdere og borgerne.

Vi har pt. konstateret pragtbiller, asketoptørre, kastanieminermøl og kæmpeskjoldlus. Det er sandsynligt, at vi indenfor en 10-årig periode vil se svampesygdommen Masaria i platan og egeprocessionsspinner.

Konstaterede sygdomme og sygdomme vi kan forvente, vil kunne påvirke vores træbestand. Vi bør derfor arbejde frem mod et bredere trævalg for at opnå en risikospredning for den samlede træbestand af gadetræer i København.

Denne indstilling arbejder med et bredt trævalg for byens og bydelenes gadetræer. Der er igangsat en tilsvarende proces omkring et bredt trævalg for træerne i byens parker.

Registrering af Københavns gadetræer:

Træslægtsfordelingen for København blev sidst opgjort i 2009 (bilag 1).

For hele byen viste opgørelsen, at Tilia udgjorde 32 %, Platanus 11.7 %, Acer 10.8 % og Sorbus 8.8 % af den samlede gadetræsbestand.

I bydelene viste det sig, at enkelte slægter, var endnu højere repræsenteret end for hele byen, idet træbestanden i City udgøres af 55.1 % Tilia, Valby af 29.9 % Fraxinus og Bispebjerg af 27.5 % Platanus.

Denne indstillings fokus vil på baggrund af ovenstående være:

- At undlade plantning af slægter, som vi antalsmæssigt har mange af, i hele byen og i bydelene
- At plante træslægter, som vi har gode væksterfaringer med og som vi kun har plantet i mindre omfang

- At opnå erfaringer med træslægter, som vi har få væksterfaringer med, ved at plante et mindre antal træer af disse træslægter

Erfaringer med og anbefalinger om et bredt trævalg

Malmø kommune valgte i starten af 1990'erne at registrere byens gadetræer og arbejde frem mod en bredere træslægtsfordeling for byens gadetræer. 20 år efter viser det sig, at det har været muligt at ændre træslægtsfordelingen i byen, således at ingen træslægter er repræsenteret med mere end 10 %.

Santamour (1996) anbefaler, at et bredt trævalg må bestå af max. 30 % af én familie, 20 % af én slægt eller 10 % af én art. Kravene svarer til, at CPN kan have ex. 20 % Platanus svarende til 4.000 træer i byen. At miste 4.000 gadetræer igen vil være uacceptabelt, derfor vil vi skærpe kravene til max. 10 % for en slægt for hele byen (svarende til ca. 2.000 gadetræer). Vi udelader fokus på familie og art indtil videre.

Forslag til et bredt trævalg for Center for Park og Natur

Kvalitetsområdet har på baggrund af ovenstående følgende forslag til at fremme en bredere træbestand for kommunens gadetræer:

- *En træslægt i København må max. udgøre 10 % (svarende til ca. 2.000 gadetræer) af den samlede træslægtsfordeling i byen.*
- *En træslægt på bydelsniveau må max. udgøre 10 % (svarende til 200-300 gadetræer) af træslægtsfordelingen for gadetræer i bydelen.*

10 % reglerne anvendes både for hele byen og for de enkelte bydele.

Hvis der kun er en bydelsregel, vil der kunne blive plantet slægter i bydele med mindre end 10 % af en slægt, selvom slægten for hele byen er repræsenteret med over 10 %.

Dermed kommer 10 % reglen for hele byen til at udligne forskelle mellem bydelene.

- *At træslægter, som vi har få væksterfaringer med, på bydelsniveau max. må udgøre 0.5 % (svarende til 10-15 gadetræer) af træslægtsfordelingen for gadetræer i bydelen.*

Det er fornuftigt at være forsigtig med at plante slægter, som vi har få væksterfaringer med, idet vi ikke ved, hvordan disse slægter vil vokse i København eller de enkelte bydele.

Da disse træslægter i visse tilfælde kræver bedre vækstvilkår end de træslægter vi har gode erfaringer med, må disse slægter kun anvendes, hvor de har de gode vækstforhold, dvs. langs mindre trafikerede veje og offentlig boligveje, bag fortovs bagkant eller hvor de står beskyttet eller i en passende afstand fra kørebanen til biler.

- *At træslægter, som vi har gode væksterfaringer med, på bydelsniveau skal udgøre min. 3 % (svarende til 60-90 gadetræer) af træslægtsfordelingen for gadetræer i bydelen*

En bred træslægtsfordeling ses tilnærmelsesvis i bydelen Amager Øst. Hvor der hovedsageligt er anvendt 9 slægter, som tilsammen udgør 90.6 % af den samlede træslægtsfordeling og varierer mellem 7 og 12 % af den samlede træslægtsfordeling for bydelen. Alle 9 anvendte slægter har vi gode væksterfaringer med.

På baggrund af erfaringerne fra Amager Øst foreslår vi, at alle bydele skal have min. 3 % af slægter, som vi har gode væksterfaringer med. Ved plantning af nye gadetræer skal slægter, som er repræsenteret med under 3 % i bydelen, anvendes.

Områdechefen for Kvalitetsområdet kan godkende, at træstatus ændres fra kategorien ”træart, som vi har dårlige væksterfaringer med” til ”træart vi har gode væksterfaringer med”. Bilag 1 opdateres løbende.

- *At enkelte træarter ikke er omfattet af 10 % reglen for byen*

En svaghed ved, at det brede træartsvalg fokuserer på træslægter er, at hele træslægter udelukkes fra plantning. Da der indenfor den enkelte slægt, kan være træarter, som er egnede som gadetræer og som kun er anvendt i begrænset antal i bydelene. Vi ønsker, at undtage disse træarter fra 10 % reglen for hele byen.

Disse træarter er beskrevet i en særlig tabel i bilag 1 og arterne kan, ved antal under 10 %, anvendes i plantninger uden dispensation. Arterne er Acer campestre, Acer rubrum, Acer x freemanii, Acer saccharinum og Tilia tomentosa. Bilag 1 opdateres løbende.

- *At træslægtsfordelingen for gadetræer opdateres hvert år i juni*

For at danne grundlag for trævalg i det efterfølgende år og for at dokumentere om indsatsen for et bredere træslægtsvalg lykkes, opdateres træslægtsfordelingen hvert år i juni.

Resultatet og anbefalinger til forskellige træslægter vil blive offentligt tilgængelige på CPN's hjemmeside i august.

Dispensation

Områdechefen for Kvalitetsområdet kan give dispensation til forslagene vedr. valg af gadetræer, hvis det ikke er muligt at overholde de angivne ovenstående beslutninger i et konkret projekt.

Dispensation sker ved en kort skriftlig ansøgning, som indeholder oplysninger om påtænkt træslægt, -art og -sort, procentvis træslægtsfordeling for hele byen og bydelen. Desuden skal angives placering i byrummet, beskrivelse af vækst- og rodrummet, mulige alternative træslægter, som er indeholdt i bilag 1 og beslutningen om et bredt trævalg og begrundelse for valget af den træart, som der ønskes dispensation til.

Træartsvalg i parker og naturområder

Flere forskellige træarter gør træbestanden mere robust overfor sygdomme og giver mere varierede naturoplevelser.

Hjemmehørende arter

I byens naturområder arbejdes der kun med hjemmehørende arter, som skal understøtte biodiversiteten. I byens parker og kirkegårde kan der udover hjemmehørende arter også arbejdes med eksotiske arter og kultiverede planter, der tilgodeser funktionelle og æstetiske krav.

Hjemmehørende arter er arter, der naturligt er indvandrede til landet efter sidste istid. De hjemmehørende arter har en lang tilpasningsperiode, som gør arterne robuste og modstandsdygtige overfor ydre påvirkninger, klimahændelser mv. Arterne har mange insekter og svampe tilknyttet, som medfører et rigt fødeudbud for fugle og andre dyr og er dermed fremmende for biodiversiteten.

Driftsformen i naturområderne skal være med fokus på biodiversiteten. Der skal som udgangspunkt ikke indplantes i naturområderne, men hvis det kan understøtte biodiversiteten, plantes der hjemmehørende arter. Vildhed, kontinuitet og autenticitet skal være i fokus.

Naturområder

- Amager Fælled
- Amager Strand
- Damhusengen og -søen
- Kagsmosen
- Kalvebod Fælled
- Ryvangens Naturpark
- Tippen
- Utterslev mose

Kilde: Kommuneplan 24

Invasive arter

Nogle ikke-hjemmehørende arter optræder så aggressivt og konkurrencedygtigt, at de fortrænger den danske flora og fauna. Der plantes derfor ikke:

- Glansbladet hæg, *Prunus serotina* (DK)
- Kejsertre, *Paulownia tomentosa* (København)
- Robinie, *Robinia pseudoacacia* (København)
- Skyrækker, *Ailanthus altissima* (EU)

Ahorn, *Acer pseudoplatanus* har potentiale til at blive invasiv og plantes derfor heller ikke.

Hjemmehørende træarter

Ask, *Fraxinus excelsior*
Asp, Bævre-, *Populus tremula*
Avnbøg, *Carpinus betulus*
Birk, Dun-, *Betula pubescens*
Birk, Vorte-, *Betula pendula*
Bøg, *Fagus sylvatica*
Eg, Stilk-, *Quercus robur*
Eg, Vinter-, *Quercus petraea*
El, Rød-, *Alnus glutinosa*
Elm, Skærm-, *Ulmus laevis*
Elm, Småbladet-, *Ulmus carpiniifolia*
Elm, Storbladet, *Ulmus glabra*
Fyr, Skov-, *Pinus sylvestris*
Hvidtjørn, Alm., *Crataegus laevigata*
Hvidtjørn, Engriflet, *Crataegus monogyna*
Hæg, Alm., *Prunus padus*
Kirsebær, Fugle-, *Prunus avium*
Lind, Småbladet, *Tilia cordata*
Lind, Storbladet, *Tilia platyphyllos*
Løn, Spids-, *Acer platanoides*
Navr, *Acer campestre*
Pil, Femhannet, *Salix pentandra*
Pil, Grå-, *Salix cinerea*
Pil, Sejle-, *Salix caprea*
Røn, Alm., *Sorbus aucuparia*
Røn, Finsk-, *Sorbus x hybrida*
Røn, Klippe-, *Sorbus rupicola*
Røn, Selje-, *Sorbus intermedia*
Røn, Tarmvrid-, *Sorbus torminalis*
Æble, Vild, *Malus sylvestris*
Kilde: Miljøministeriet 1989

Allergene træer

Op mod en million danskere lider af pollenallergi. Statens Institut for Folkesundhed regner med, at der i år 2020 vil være 800.000 flere.

Dette betyder, at flere og flere københavnere oplever, at pollen fra byens træer er en gene for dem i deres hverdag. Ophold i byens parker, naturområder og i byen generelt bliver derfor problematisk for denne gruppe af borgere og medfører at deres livskvalitet svækkes.

De træarter, der skaber særlige problemer er birketræer og plataner, som er stærkt allergene. Træerne er samtidig relativt udbredte i København pga. deres gode egenskaber i henholdsvis natur- og vådområder og som gadetræer pga. deres særlige egenskab for at modstå stress forårsaget af saltning, trafikos, begrænset vækstvilkår og varme.

Pollen vil aldrig helt kunne undgås, da pollen også spredes med vinden fra omegnskommunerne samt helt fra Sverige, de baltiske lande, England m.fl. De nye retningslinjer, der er udarbejdet i samarbejde og dialog med Astma-Allergi Danmark, har givet os en sikkerhed for, at vi handler forsvarligt på dette område og vi har samtidig oplevet et fald i borgerhenvendelser.

De nye retningslinjer, der er udarbejdet i samarbejde og dialog med Astma-Allergi Danmark, har givet os en sikkerhed for, at vi handler forsvarligt på dette område og vi har samtidig oplevet et fald i borgerhenvendelser.

Forvaltningen vil fremover

- Have særlig fokus på at undgå at plante birketræer og plataner i kommunens parker, pladser og gaderum
- Have planternes allergene egenskaber primært i forhold til pollen, som en vigtig parameter ved valg af træ- og buskarter
- Arbejde for at der i lokalplaner og i projektkonkurrencer ikke benyttes træer, som kan udløse pollenallergi

Undtagelsesvis kan der plantes allergene træer, hvor

- Fysiske forhold på stedet eksempelvis våd- og tørrområder samt specielle udfordringer ved vejanlæg, gaderum og pladser, hvor kun stærkt allergene træer med succes kan vokse
- Historiske eller kulturhistoriske forhold, som gør, at der ikke findes alternative træarter at anvende

Træernes allergene påvirkning

De mest anvendte træer og træernes allergene påvirkning i forhold til pollen opdeles i stærkt, mindre og lavt allergene.

Stærkt allergene

Birk, eg (konstateret i Sverige, men ikke i Danmark), el, elm, hassel og platan.

Mindre allergene

Ask, avnbøg, bøg, pil, poppel, skyrækker, sydbøg, tretorn og trompetkrone.

Lavt allergene

Frugttræer, hestekastanje, lind, løn, magnolia, nåletræer, kirsebær, robinie, røn, tempeltræ og tjørn.

Du kan læse mere i Orienteringsnotat om håndtering af allergifremkaldende træer.

Pollen fra lindetræer er lavt allergene

Til Teknik- og Miljøudvalget

31-08-2012

Orientering om håndtering af allergifremkaldende træer

Sagsnr.

2012-96093

Retningslinjer for brug af allergifremkaldende træer

Dokumentnr.

2012-681202

Forvaltningen har i samarbejde og dialog med Astma-Allergi Danmark udarbejdet nogle retningslinjer for brug af allergifremkaldende træer.

Sagsbehandler

Mette Runge Madsen

Ved at implementere nogle retningslinjer for brugen af allergifremkaldende træer, kan forvaltningen skabe større fokus på problematikken og mindske mængden af pollen på sigt.

- Forvaltningen vil fremover have et særligt fokus på at undgå at plante birketræer og plataner i kommunens parker, pladser og gaderum.
- I fremtidige plantningsprojekter vil planternes allergene egenskaber, primært i forhold til pollen indgå som vigtig parameter ved valg af træ- og buskarter.
- Forvaltningen vil i forhold til lokalplaner og i projektkonkurrencer arbejde for, at der ikke benyttes træer, der kan udløse pollenallergi.
- Undtagelsesvis kan det komme på tale at plante allergifremkaldende træer. Forhold, der kan nødvendiggøre plantning af træer, der kan udløse pollenallergi kan være:
 - Fysiske forhold på stedet eksempelvis våd- og tørrområder og specielle udfordringer ved vejanlæg, gaderum og pladser, hvor kun stærkt allergifremkaldende træer kan vokse
 - Historiske eller kulturhistoriske forhold, som gør, at der ikke findes alternative træarter at anvende.

**Center for Park og
Natur**

Oversigt over de mest anvendte træer og træernes allergene påvirkning i forhold til pollen:

Stærkt allergifremkaldende træer	Mindre allergifremkaldende træer	Lav allergifremkaldende træer
Birk	Ask	Acer
Platan	Avnbøg	Frugtræer
El	Bøg	Ginkgo
Hassel	Catalpa	Hestekastanie
Elm	Pil	Lind
Eg*	Poppel	Magnolie
	Skyrækker	Nåletræer
	Sydbøg	Kirsebær
	Tretorn	Robinie
		Røn
		Tjørn

* i Sverige har man kunne konstatere allergi overfor egepollen, dette er ikke tilfældet i Danmark, men er en væsentlig grund til, at vi har fokus på denne træart.

Teknik- og Miljøforvaltningen har mulighed for at opgøre antallet af plantede træer fordelt på arter, så det er muligt at følge udviklingen af antallet af allergifremkaldende træer.

Baggrund

Op mod en million danskere lider af pollenallergi og Statens Institut for Folkesundhed regner med, at der i år 2020 vil være 800.000 flere danskere med allergi.

Dette betyder, at flere og flere Københavnerne oplever at pollen fra byens træer er en gene for dem i deres hverdag. Ophold i byens parker og naturområder og i byen helt generelt bliver derfor problematisk for denne gruppe af borgere, og deres livskvalitet svækkes.

De træarter, der skaber særlige problemer er birketræer og plataner, som er stærkt allergifremkaldende. Træerne er samtidig relativt udbredte i København pga. deres gode egenskaber i henholdsvis vådområder og som gadetræer, der tåler salt.

Pollen vil aldrig helt kunne undgås, da pollen også spredes med vinden fra omegnskommunerne og endda helt fra Sverige, de baltiske lande, England m.fl.

Forvaltningen har igennem en årrække været opmærksom på problemet og har forsøgt at tage højde for det i planlægningen af forvaltningen træplantninger. Således blev der i 2011 plantet 19.500 træer og heraf eksempelvis kun 200 birketræer.

Spiselige planter og frugtbærende buske og træer

Ved at plante flere spiselige planter samt frugtbærende buske og træer får borgerne mulighed for at plukke bær og spise frugter fra naturen på offentlige arealer

Med det øgede fokus på bynatur og dyrkning af frugt og grønt vil Københavns Kommune gerne bidrage til at borgerne også på de offentlige arealer kan plukke bær og frugter. I alle kommunens planteprojekter skal det derfor overvejes, hvordan der kan plantes flest mulige spiselige planter og frugtbærende buske og træer. Kommunens arealer har forskellige karakteristika og valget af planter skal derfor også understøtte den overordnede ramme for det enkelte areal.

Naturområder

I byens naturområder, Amager Fælled, Kagsmosen, Ryvangens Naturpark og Upperslev Mose plantes der kun hjemmehørende arter, som understøtter biodiversiteten. Det kan f.eks. være vildæble, fuglekirsebær, hyld og ribs. Typisk vil det være plantning i skov eller krat.

Parker og kirkegårde

I byens parker og på kirkegårde kan der udover hjemmehørende arter, der understøtter biodiversiteten, også plantes eksotiske og kultiverede planter, der tilgodeser funktionelle og æstetiske krav. Der kan f.eks. plantes kultiverede buske og træer som æble, pære, kirsebær, solbær og stikkelsbær. Disse kan etableres solitært, som grupper eller som små frugthaver.

Legepladser, daginstitutioner, skoler og plejehjem

På legepladserne mv. kan der plantes både hjemmehørende og kultiverede arter af buske og træer. Der er endvidere mulighed for at plante spiselige planter som f.eks. krydderurter og jordbær. Disse kan med fordel plantes i højbede, så planterne er beskyttet mod nedtrampning og nemmere tilgængelig i børnehøjde og siddehøjde for ældre.

Andre arealer i tilknytning til kommunens bygninger eller faciliteter f.eks. idrætsanlæg

På disse arealer kan der plantes både hjemmehørende og kultiverede arter af buske og træer, alt efter hvilken type areal det er. Hvis det f.eks. er en randplantningen rundt om en boldbane, ville de hjemmehørende arter passe godt.

Hjemmehørende buske og træer

Hassel, *Corylus avellana*
Havtorn, *Hippophae rhamnoides*
Hindbær, Vild, *Rubus idaeus*
Hyld, *Sambucus nigra*
Kirsebær, Fugle-, *Prunus avium*
Ribs, *Ribes rubrum*
Rose, Blågrøn, *Rosa dumalis*
Rose, Hunde-, *Rosa canina*
Rose, Æble-, *Rosa rubiginosa*
Røn, Almindelig, *sorbus aucuparia*
Slåen, *Prunus spinosa*
Solbær, *Ribes nigrum*
Æble, Vild, *Malus sylvestris*
Kilde: 40 danske træer og buske, Miljøministeriet 1989

Kultiverede buske og træer

Blåbær
Brombær
Hassel
Hindbær
Hyld
Kirsebær
Mirabel
Pære
Ribs
Solbær
Stikkelsbær
Æble